

Utformning av ett stödsystem för avskiljning och lagring av koldioxid med biogent ursprung

Särskild redovisning av arbetet under 2023

ER 2024:13

Energimyndighetens publikationer kan laddas ner
eller beställas via energimyndigheten.se

Statens energimyndighet, april 2024

ER 2024:13

ISSN 1403-1892

ISBN (pdf) 978-91-7993-166-7

ISBN (tryck) [\[Klicka här och skriv\]](#)

Grafisk form: Energimyndigheten (omslag), Arkitektkopia AB (inläga)

Tryck: Arkitektkopia AB, Bromma

Förord

Sverige har som mål att ha nettonollutsläpp av växthusgaser 2045 och därefter negativa utsläpp. För att nå målet krävs först och främst omfattande utsläppsminskningar, men det kommer även att krävas så kallade kompletterande åtgärder.

Avskiljning och lagring av koldioxid med biogent ursprung, så kallad bio-CCS, är en av de möjliga kompletterande åtgärderna som kan användas för att klara Sveriges klimatmål. Sverige har goda förutsättningar för bio-CCS i och med att vi har stora punktutsläpp av biogen koldioxid och det finns ett antal industrier i landet som satsar på att utveckla tekniken. Det saknas dock i dagsläget tillräckliga ekonomiska incitament för storskalig avskiljning, transport och geologisk lagring av koldioxid med biogent ursprung. Därav behövs det statliga stödsystemet.

Energimyndigheten har sedan 2022 ett uppdrag att utforma ett stödsystem för bio-CCS. Enligt regleringsbrevet ska Energimyndigheten varje verksamhetsår lämna en särskild redovisning om arbetet med stödsystemet till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet) senast den 31 mars påföljande år. Denna rapport är en sådan redogörelse för Energimyndighetens arbete under 2023.

Robert Andrén
Generaldirektör
Energimyndigheten

Innehåll

Sammanfattning	6
Begrepp	7
1 Inledning	8
1.1 Milstolpar under 2023	8
1.2 Anslag, kostnader och organisation	9
2 Om stödsystemet	11
2.1 Målet med stödsystemet	11
2.2 Vem kan söka och för vad?	11
2.3 När öppnar den första auktionen?	12
2.4 Hur fördelas medel genom en omvänd auktion?	13
3 Aktiviteter under 2023	14
3.1 Underlag för en statsstödsprövning	14
3.2 Hur ska stödsystemet utvärderas?	14
3.3 IT och sekretess	15
3.4 Förutsättningar som utretts	15
4 Samverkan och Kommunikation	17
4.1 Publicerade nyheter på webben	17
4.2 Avstämningar med EU kommissionen	17
4.3 Studiebesök vid de nordiska anläggningar	18
Referenser	19

Sammanfattning

I regleringsbrevet för 2022 fick Energimyndigheten i uppdrag att förbereda ett stödsystem för avskiljning, infångning, transport och lagring av biogen koldioxid (bio-CCS). Uppdraget har sin grund i Energimyndighetens utredning om driftstöd för bio-CCS genom omvända auktioner som slutredovisades i december 2021 i rapporten Första, andra, tredje...Förslag på utformning av ett stödsystem för bio-CCS (ER 2021:31).

För att stödsystemet ska komma på plats krävs statsstödsgodkännande från EU-kommissionen. För att EU-kommissionen ska kunna fatta ett beslut, dvs inte ha några invändningar på stödsystemet, har Energimyndigheten under hösten bistått Regeringskansliet med att ta fram underlag som beskriver hur stödsystemet kommer att fungera och den kontext som stödsystemet är tänkt att fungera inom. Vi har även deltagit tillsammans med Regeringskansliet i de utfrågningar om stödet som EU-kommissionen genomfört.

Fokus för Energimyndighetens arbete under 2023 har varit att utforma villkor för den omvända auktionsmodellen, ta fram utlysningstext, en utvärderingsplan samt bistått Regeringskansliet med det regelverk som krävs för att kunna genomföra minst en omvänd auktion. Vi har tagit fram utkast på Notification Form, vilket är ett av de underlag som skickas in med den formella anmälan till statsstödsprövningen. Arbetet har även omfattat utformning av interna processer och systemstöd. Inom ramen för Nationellt centrum för CCS har några utredningar genomförts, vilket har bidragit till att tydliggöra de förutsättningar som behövs för kommande stödsystem.

Energimyndigheten har under 2023 publicerat tre nyheter om stödsystemet. Syftet var att informera om senareläggningen av den omvända auktionen samt om status för statsstödsprövningen. Den tredje nyheten kom sent på året och berörde den remiss av förordning samt av föreskrifter om statligt stöd för bio-CCS genom omvänd auktion som skickades ut för synpunkter.

Begrepp

bud: ett belopp angivet i en ansökan om stöd som motsvarar den ersättning sökanden vill ha för att avskilja, transportera och geologiskt lagra en viss mängd koldioxid med biogent ursprung, angivet i kronor per ton,

förordningen: förordningen (2024:xxx) om statligt stöd till avskiljning, transport och geologisk lagring av koldioxid med biogent ursprung,

geologisk lagring av koldioxid: permanent lagring av koldioxidströmmar som har injekterats i en underjordisk geologisk formation,

hållbarhetsbesked: ett särskilt beslut av Statens energimyndighet i vilket myndigheten fastställer om den rapporteringsskyldiges kontrollsystem enligt lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen uppfyller kraven enligt 3 kap. 1 a § samma lag,

koldioxid med biogent ursprung: koldioxid som frigörs vid oxidation av biomassa,

stödperiod: perioden från Statens energimyndighets beslut om stöd enligt förordningen tills sista datumet då geologisk lagring av koldioxid med biogent ursprung ska ha genomförts för att ligga till grund för utbetalning av stöd, enligt beslutet om stöd.

offentligt stöd: statligt stöd och centralt förvaltat unionsfinansiering som avses i artikel 8.2 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget,

omvänd auktion: ett urvalsförfarande där det eller de lägsta buden vinner.

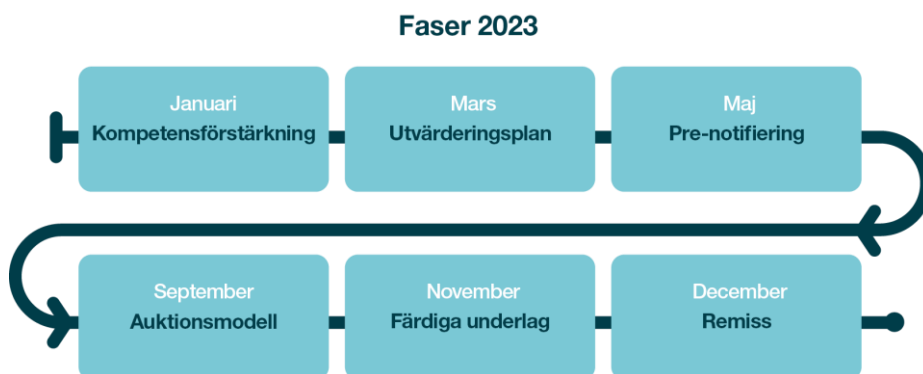
1 Inledning

Energimyndigheten fick i regleringsbrevet dec 2020 i uppdrag att lämna ett förslag på utformning av ett stödsystem för avskiljning, transport och lagring av koldioxid från förnybara källor (bio-CCS). Uppdraget lyfte bland annat fram två förslag på hur stödet skulle kunna utformas, dels genom omvänd auktion, dels genom en fast lagringspeng. Året därpå (2022) fick Energimyndigheten ett särskilt anslag¹ för förberedelser kopplade till ett investerings- och driftstöd, där omvänd auktion föreslogs vara det sätt stödet ska fördelas genom. Anslaget på 15 miljoner kronor fick användas till att exempelvis genomföra utredningar av rättsliga aspekter, upprätta en funktion inom myndigheten som auktionsförrättare för omvänd auktionering, kommunikation med aktörer, IT-kostnader och övriga administrativa kostnader.

Enligt villkor för anslaget ska Energimyndigheten för varje verksamhetsår lämna en särskild redovisning av verksamheten under anslagsposten till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet)², senast 31 mars påföljande år.

1.1 Milstolpar under 2023

Under 2023 har arbetet med att utforma stödsystemet fördjupats och året har i stora drag präglats av följande händelser.

Januari: Tre upphandlingar genomfördes för att säkerställa att de underlag som efterfrågas av EU-kommissionen kunde levereras. Däribland ingick konsultstöd för utformningen av den omvända auktionen, en utvärderingsplan för hela stödsystemet samt konsultstöd för att utreda specifika frågeställningar samt kvalitetssäkra processer för stödsystemet. Utkast på auktionsmodell tas fram.

Mars: Utkast på utvärderingsplan tas fram. Diskussion förs med Regeringskansliet om målsättning med stödet. Förordningsarbetet påbörjas. Förberedelser inför

¹ Regleringsbrev I2022/02252, anslag 1:21

² Nuvarande Klimat- och näringslivsdepartementet.

inledande möten med EU kommissionen. Statstödsprövningens pre-notifieringsfas inleds.

Maj: En avstämning med EU-kommissionen sker i början av maj om frågor som berör auktionsmodellen, stödsystemet och den kontext som stödsystemet befinner sig i. Diskussion med Regeringskansliet om innehållet i CEEAG³, dvs de riktlinjer som stödet ska förhålla sig till, och om föreskrifter behövs eller ej.

September: Arbetet med föreskrift och utlysningstext intensifieras. Flera avstämningar genomförs med EU-kommissionen om auktionsmodellen och uppföljning av tidigare frågor om kommande påverkan på energisystemet.

November: Svar på de senaste frågorna från EU-kommissionen ställt samt slutlig leverans av alla underlag till EU-kommissionen. Utkast på utlysningstext, förordning, föreskrifter, uppdaterad utvärderingsplan och utkast på svar gällande 64 frågor om stödsystemet. Det inskickade underlaget föregicks av ett flertal avstämningsmöten med Regeringskansliet.

December: Arbetet med att anpassa myndighetens IT-system pågår samt förberedelse för ansökningsformulär i Tendsign. I mitten av december skickade Energimyndigheten ut föreskrifter och förordning på remiss.

1.2 Anslag, kostnader och organisation

I regleringsbrevet för 2023 för anslag 1:20 tilldelades Energimyndigheten ett ramanslag på 25 miljoner kronor för förberedelser kopplade till ett driftstöd för avskiljning, infångning, transport och lagring av biogen koldioxid (bio-CCS). I regleringsbrevet för 2024 minskade dessa medel till 15 miljoner kronor i enlighet med Energimyndighetens förslag i budgetunderlaget samt den prognos som myndigheten angav för anslaget. I anslaget gavs också medel för stödsystemet där Energimyndigheten gavs befogenhet att ingå ekonomiska åtaganden på högst 36 miljarder kronor med utbetalning om högst 1,714 miljarder kronor per år under perioden 2026–2046.

Under 2023 har Energimyndigheten haft kostnader för utformningen av stödsystemet för bio-CCS på cirka 9,7 miljoner kronor. Dessa kostnader omfattar exempelvis löner, resekostnader och konsultkostnader. Energimyndigheten har inte ingått några ekonomiska åtaganden. Därmed återstår hela budgetutrymmet på 36 miljarder kronor i anslaget för stödsystemet.

³ EU-kommissionens Riktlinjer för statligt stöd till klimat, miljöskydd och energi 2022 [2022/C 80/01], förkortat som CEEAG

Tabell 1 Kostnadsfördelning (MSEK) för bio-CCS under 2023

Period	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Σ
Kostnad	0,3	0,8	1,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,8	0,9	0,9	0,7	1,2	9,7

Energimyndighetens arbete med stödsystemet för bio-CCS har skett i projektform. Projektorganisationen är tillfällig och gäller fram till projektets slut, december 2024. Under 2023 utsåg myndigheten en ny projektledare vid två tillfällen pga. dåvarande projektledare bytte tjänst samt i väntan på att en ny skulle rekryterades utsågs en tillförordnad. Projektledaren ansvarar för framdriften av projektet och har till sitt förfogande ett antal resurser för att utveckla ett funktionellt stödsystem utifrån olika aspekter.

2 Om stödsystemet

Under 2023 har Energimyndigheten arbetat med att ta fram ett stödsystem för bio-CCS enligt uppdrag i regleringsbrev. I detta avsnitt beskrivs några av de förutsättningar och behov som utretts för att kunna utforma och implementera ett stödsystem för bio-CCS.

2.1 Målet med stödsystemet

Avskiljning och lagring av koldioxid med biogent ursprung, så kallad bio-CCS, är en av de möjliga kompletterande åtgärderna som kan användas för att klara Sveriges klimatmål att nå nettonoll 2045 och därefter negativa utsläpp. Dessa kompletterande åtgärder kan kompensera för diffusa och svåråtkomliga växthusgasutsläpp från jordbruk, skogsbruk och industri, vilka annars hade varit särskilt svåra att minska och få bort helt.

Stödsystemet handlar om att ge stöd till en teknik, i det här fallet bio-CCS, som kan räknas som en kompletterande åtgärd i syfte att bidra till Sveriges klimatmål.

Det finns inget politiskt beslutat mål för stödsystemet men ambitionen är så mycket geologiskt lagrad biogen koldioxid som möjligt för de 36 miljarder kronor som är anslagna under tidsperioden fram till 2046.

Målsättningen är att myndigheten ska genomföra minst en omvänd auktion.

2.2 Vem kan söka och för vad?

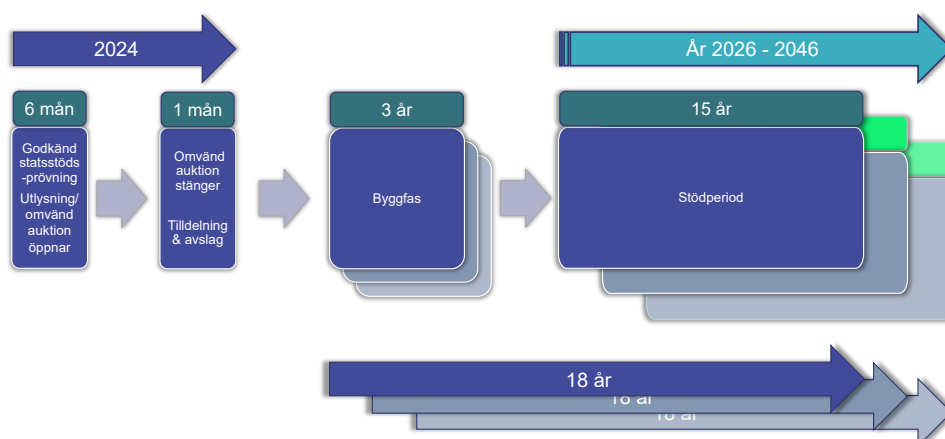
Potentialen för bio-CCS i Sverige baseras på vilka stora utsläppspunkter som finns för biogen koldioxid. De största utsläppspunkterna är de kemiska massabruken (sulfatmassabruken) där förbränning av biomassa i form av lignin i svartluten sker som en del av kemikalieåtervinningsprocessen. Sverige har också många kraftvärme- och värmeverk som använder enbart eller delvis biogent material som bränsle, exempelvis genom biprodukter från skogs- och sågverksindustrin eller hushållsavfall, vilka också kan vara aktuella för bio-CCS. Den totala teoretiska potentialen i Sverige är stor, upp emot 20–30 miljoner ton CO₂ per år från sulfatmassabruk och kraftvärme- och värmeverk. Den klimatpolitiska vägvalsutredningen (SOU 2020:4) konstaterar att den realiserbara potentialen för bio-CCS i Sverige uppgår till minst 10 miljoner ton biogen koldioxid per år i ett 2045-perspektiv. Infångning, transport och lagring av koldioxid är generellt förknippad med tydliga stordriftsfördelar, det vill säga att kostnaden per ton koldioxid är lägre för anläggningar med kapacitet att hantera större volymer, därav finns krav på minsta mängd lagrad koldioxid med biogent ursprung på 50 000 ton per år. Genom att utesluta de småskaliga projekten minskar också heterogeniteten bland potentiella stödmottagare, vilket förväntas förbättra effektiviteten i det konkurrensutsatta anbudsförfarandet.

Stödet ska kunna täcka hela kostnaden för bio-CCS-kedjan. Det inkluderar både investerings- och driftkostnader för avskiljning, transport och geologisk lagring av koldioxid med biogent ursprung. Stödet betalas ut under en period om maximalt 15 år.

2.3 När öppnar den första auktionen?

I det inledande arbetet med att utveckla ett stödsystem för bio-CCS var målet att utlysa en omvänd auktion i slutet av 2022. Arbetet med statsstödsprövningen har varit förknippat med stor osäkerhet om när EU-kommissionen ska efterfråga ytterligare information och vilken information som kommer att efterfrågas. Under första månaderna av 2023 fördröjdes arbetet något genom att EU kommissionen sent utsåg ansvariga för ärendet (statsstödsprövningen) och därtill bytte Energimyndigheten projektledare vid två tillfällen. Ett nytt regelverk inom EU beslutades under 2022 vilket innebar att stödsystemet skulle utformas efter det nya och relativt oprövade regelverket.

I maj 2023 gick prövningen av stödsystemet in i en s.k. pre-notifiering. För att EU-kommissionen ska kunna fatta ett beslut, dvs inte ha några invändningar på stödsystemet, har Energimyndigheten under hösten bistått Regeringskansliet med att ta fram underlag som beskriver hur stödsystemet kommer att fungera och den kontext som stödsystemet är tänkt att verka inom. Nu inväntas klartecken från EU-kommissionen om att få skicka in den formella statsstödsanmälan. Därefter har EU-kommissionen maximalt två månader på sig att fatta ett beslut, om inte ytterligare kompletteringar tillkommer. Regeringen behöver därefter besluta om förordningen och i nästa steg kommer Energimyndigheten besluta om kompletterande föreskrifter. När regelverket är på plats kommer en första utlysning om omvänd auktion att ske. Målet är att en utlysning om den första omvända auktionen ska kunna öppnas och stängas under 2024, men den slutgiltiga tidplanen kommer att tydliggöras efter att den formella statsstödsanmälan är inskickad.

2.4 Hur fördelas medel genom en omvänd auktion?

En omvänd auktion innebär att aktörer söker stöd i konkurrens. De som erbjuder tjänsten att avskilja, transportera och geologiskt lagra biogen koldioxid till lägst kostnad per ton och i enlighet med gällande villkor beviljas stöd.

Ett eller några få projekt kan beviljas stöd i en enskild auktionsomgång. För den första utlysningen kommer det att finnas en fastställd målmängd (ton lagrad biogen koldioxid per år). Fler aktörer kan beviljas stöd om det gör att man kommer närmare den fastställda målmängden för auktionen. För att en ansökan ska beviljas stöd måste också buden ligga inom de ramar som har satts upp för att få en effektiv användning av budgeten.

3 Aktiviteter under 2023

Under 2023 har projektet arbetat med utformningen av stödsystemet samt utrett förutsättningar för dess implementering. Nedan följer en beskrivning av de underlag som har tagits fram samt de förutsättningar som har utretts.

3.1 Underlag för en statsstödsprövning

Under 2023 har Energimyndigheten tillsammans med ett team av konsulter från CIT Chalmers Industriteknik, RISE och IVL arbetat fram **en omvänd auktionsmodell** som är stödsystemets urvalsmetod. Konsultteamet har framfört allt bidragit till olika underlag som beskriver hur auktionsförfarandet påverkas av olika förutsättningar och omvärldsfaktorer. Arbetet har också bestått i att ta fram förslag på hur urvalsmodellen ska utformas så att så god konkurrens som möjligt upprätthålls i auktionen för att på så sätt minimera risken för överkompensation. En diskussion har även förts med EU kommissionen om vad som bör vara känt innan urvalet av stödmottagare görs.

Den övergripande lagstiftningen för stödsystemet regleras i **förordning**. Utifrån den kommer Energimyndigheten att behöva utforma mer detaljerade krav i form av villkor, informationskrav och **föreskrifter**, inom de områden som myndigheten bemyndigas att meddela föreskrifter och fatta beslut. En stor del av arbetet med stödet har inneburit att bistå Regeringskansliet med att ta fram förordningen. Därefter har Energimyndigheten tagit fram föreskrifter. Dessa underlag är grundläggande för statsstödsanmälan och präglar övriga underlag.

Ansökan inför statsstödsprövningen, **notification form**, innehåller ett 60-tal frågor om själva stödsystemet, den kontext som stödet ska verka inom och de aktörer som har möjlighet att söka stöd. Den ska skickas in tillsammans med förordning och föreskrifter.

3.2 Hur ska stödsystemet utvärderas?

Till statsstödsprövningen behövs olika underlag varav utvärderingsplan är en av dem. Syftet med planen är att utförligt beskriva hur stödsystemet för bio-CCS ska utvärderas. Utvärderingsplanen ska upprättas enligt den metodbeskrivning som utformats av EU-kommissionen och i enlighet med *Guidelines on State aid for climate, environmental protection and energy* (CEEAG).

3.3 IT och sekretess

Arbetet med att förbereda myndighetens interna processer, rutiner, systemstöd etc. som kommer att krävas för implementering av stödsystemet och utlysning av omvänd auktion pågår. Under året har arbetet skett med en lägre intensitet i väntan på att förutsättningar för utformningen ska klargöras.

Den information som inkommer till myndigheten genom ansökningsförfarandet behöver klassificeras och utifrån sitt skyddsvärde hanteras på ett korrekt sätt. Resultatet av klassningen efterföljs av ett riskanalysarbete som ställer krav på bland annat vilka tekniska säkerhetsåtgärder som IT-stödet måste uppfylla.

3.4 Förutsättningar som utretts

Energimyndighetens regeringsuppdrag om ett Nationellt centrum för CCS, innebär bland annat att utreda och främja en ändamålsenlig tillämpning av CCS i Sverige. Genom centret har några utredningar genomförts, vilket har bidragit till att tydliggöra de förutsättningar som behövs för kommande stödsystem. Fyra utredningar beskrivs i korthet nedan men finns i sin helhet på webbsidan⁴ för nationellt centrum. En annan utredning och en internationell satsning med bäring på området har gjorts under året inom andra delar av myndigheten, vilka beskrivs i korthet som avslutning på detta avsnitt.

3.4.1 Konventionen om biologisk mångfald och dess moratorium om klimatrelaterad geoengineering

En utvärdering om Bio-CCS-teknikens förenlighet med konventionen om biologisk mångfald (CBD) och dess moratorium om klimatrelaterad geo-engineering, rapporterat 1 mars 2023. Energimyndigheten kommer att ställa krav på att den anläggning där bio-CCS ska implementeras med statligt stöd åläggs att inneha ett hållbarhetsbesked för användningen av sina biobränslen där det är tillämpligt.

3.4.2 Försäljning av negativa utsläpp som genereras med statligt stöd till bio-CCS?

Energimyndigheten har tagit fram ett förslag kring disposition och försäljning av negativa utsläpp för bio-CCS-projekt som får statligt stöd, rapporterat 1 februari 2023⁵. Än så länge finns dock inget politiskt beslut och vidare frågor hänvisas därför till Regeringskansliet.

⁴ Nationellt centrum för CCS (energimyndigheten.se)

⁵ Energimyndigheten, *Energimyndigheten föreslår möjlighet att sälja negativa utsläpp som genereras med statligt stöd till bio-CCS*

3.4.3 Export av avskild koldioxid från Sverige för permanent lagring under havsbotten i andra länder

Energimyndigheten har utrett hur det nationella dumpnings- och exportförbudet för avfall enligt 15 kap. 27 § miljöbalken förhåller sig till avskild koldioxid som transporteras för att permanent lagras i geologiska formationer under havsbotten i andra länder. Utredningen färdigställdes i juni 2023 och Myndighetens slutsats är att det går att avvakta med att utreda om undantag eller om dispens behövs gällande export av avskild koldioxid för permanent lagring under havsbotten i andra länder enligt 15 kap. 27 § MB. Detta eftersom de potentiella lagringsplatser till havs i Sveriges närområde som för närvarande byggs eller kan komma att byggas är lokaliserade utan närhet till ”det fria havet”.

3.4.4 Ta fram förslag till mellanstatliga lagringsavtal

Inom ramen för nationellt centrum har Energimyndigheten särskilt fått i uppdrag att möjliggöra export av avskild koldioxid från svenska verksamheter till lagringsplatser i andra länder, exempelvis i Norge. Arbetet pågår fortfarande.

3.4.5 Att utreda och föreslå styrmedel för CCS

Ett annat uppdrag som pågått på myndigheten och som relaterar till CCS-området kom under 2023 och syftar till att ”utreda och föreslå styrmedel för CCS (Carbon Capture and Storage) som kan bidra till att de klimatpolitiska målen nås. Arbetet tog sikte på alla utsläpp från el- och fjärrvärmesektorn samt från industri som annars kan förväntas kvarstå även på lång sikt, men ett särskilt fokus ska vara industrins kvarvarande processrelaterade utsläpp till exempel cementproduktion och raffinaderier. Uppdraget omfattade inte anläggningar med enbart biogen CO₂ däremot blandade anläggningar med blandade koldioxidströmmar, dvs blandningar av fossil och biogen koldioxid. Rapporten⁶ publicerades i sin helhet dec 2023.

3.4.6 Handel med symbolisk volym av negativa utsläpp

Under årets klimatkonferens, COP28, ingick Sverige och Schweiz ett samförståndsavtal⁷ för att testköra reglerna för utsläppshandel. Under kommande år startar Energimyndigheten, tillsammans med det schweiziska miljö- och energidepartementet, ett analysarbete för att utreda närmare former för samarbetet. En tidig knäckfråga blir till exempel att testa EU:s lagstiftning och reglering av handel med negativa utsläpp som fortfarande är under utveckling. Analysen kommer också att utreda hur svenska företag kan involveras i piloten.

⁶ Styrmedel för CCS och CCU ER 2023:26

⁷ [Sverige och Schweiz banar väg för internationell handel med negativa utsläpp \(energimyndigheten.se\)](https://www.energimyndigheten.se/sveriges-och-schweiz-banar-veg-for-internationell-handel-med-negativa-utslapp)

4 Samverkan och Kommunikation

I detta avsnitt beskrivs de kommunikationsinsatser som gjorts under året samt de initiativen till samverkan och diskussion med EU kommissionen och andra nordiska aktörer.

4.1 Publicerade nyheter på webben

Under 2023 har Energimyndigheten publicerat tre nyheter på energimyndigheten.se varav två handlade om att informera om senareläggning av utlysning av den omvända auktionen samt att samtal med EU-kommissionen inletts. Det är av stor vikt att kommunikationen sker samtidigt till alla aktörer utifrån konkurrens.

Prenotifieringsprocessen har pågått under hösten vilket har inneburit att vi inte det inte har kunnat kommunicera några ytterligare detaljer om ex tidplan under denna tid.

Den tredje nyheten handlade om att remissen om stöd för bio-CCS har skickats ut. Ett femtiotal remissinstanser uppmanades att yttra sig över bifogade förslag till förordning och föreskrifter om statligt stöd till avskiljning, transport och geologisk lagring av koldioxid med biogent ursprung samt konsekvensutredningen för föreskrifterna.

4.2 Avstämningar med EU kommissionen

Under 2023 har Energimyndigheten tagit fram underlag till Regeringskansliet för att besvara frågor om stödsystemet och dess kontext. Förutom skriftliga underlag så har även myndigheten från deltagit i diskussioner med EU-kommissionen, vid ett flertal tillfällen.

Förutom målsättningen med stödet har frågorna bland annat berört följande områden; att stödet har stimulanseffekt, att stödet inte är större än nödvändigt för att nå målet (ingen överkompensation), att nyttan med stödet överväger den skada som stödet medför på konkurrensen (kopplar till utvärderingsplanen) och vilken information som kommer att finnas tillgängligt för aktörerna och när den informationen tillgängliggörs.

4.3 Studiebesök vid de nordiska anläggningar

Energimyndigheten bevakar den nordiska utvecklingen inom området. Sedan våren 2022 har Energimyndigheten genom Nationellt centrum för CCS och danska Energistyrelsens handläggare haft ett informellt kunskapsutbyte avseende de danska respektive svenska stödsystemen för CCS. Vid behov deltar även representanter från Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet (Danmarks motsvarighet till svenska Klimat- och Näringslivsdepartementet).

Fokus för det danska utbytet har varit EU-kommissionens process för statstödsanmälan, utformning av stödsystem men även utvärderingsplan för stödsystem har diskuterats. I mars 2023 hade Energimyndigheten ett helgdagsbesök på Energistyrelsens CCS-enhet i Köpenhamn, där vi fick kännedom om ett flertal utredningar med bäring på CCS, däribland; undersöknings- och lagringstillstånd för koldioxidlagring, miljöutredningar och samråd, samt bevakning av politik på nationell och internationell nivå. Besöket var ett första inledande möte mellan våra myndigheters respektive handläggare/rådgivare och hade särskilt fokus på att diskutera knäckfrågor om de danska och svenska stödsystemen för CCS. Samarbetet kring CCS-frågor kommer vara till stor nytta och kommer att fortsätta framöver.

Energimyndigheten finansierade 2020, genom Industrikivet, ett samarbetsprojekt mellan svenska och norska aktörer som utvärderade värdekedjan från infångning av koldioxid via transport och mellanlagring till en slutlig lagringsplats utanför den norska västkusten. Sedan dess har ett antal nordiska aktiviteter genomförts. I början av juni 2023 deltog myndigheten genom Nationellt Centrum för CCS på Northern Lights summit för att diskutera gemensamma utmaningar och status för de initiativ som pågår i de nordiska länderna. Mötet inkluderade ett studiebesök på Northern Lights JV:s mottagningsterminal för avskild koldioxid i Øygarden utanför Bergen, Norge. Från mottagningsterminalen kommer den avskilda koldioxiden mellanlagras och därefter injekteras i norsk kontinentalsockel. Anläggningen är under konstruktion och planeras vara klar år 2024.

Referenser

- Riksdagen har för budgetåret 2023 beslutat om anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden (prop. 2022/23:1 utgifts omr. 21). Regleringsbrev 2023 Myndighet Statens energimyndighet (esv.se)
- Rapport: Styrmedel för CCS och CCU (energimyndigheten.se)